

Posudek oponenta rigorózní práce

Název práce: Proměny chování českých médií na příkladu politických skandálů 1997-2007
Autorka: Mgr. Helena Jílková
Obor a rok: Mediální studia (IKSŽ FSV UK), 2008

Předkládaná rigorózní práce se zabývá jedním z aspektů vztahu médií a politiky, a sice chování médií při referování o politických skandálech. Autorka si vybrala téma, které zatím nebylo v českém prostředí teoreticky výrazněji rozpracováno, a už to je nutno považovat za významný přínos této práce. Autorka si ohraničila téma lety 1997-2007, což je relevantní zejména k vybraným případovým studiím v druhé části práci.

V první části autorka analyzuje pojem skandál. Zamýšlí se nad původem a významem slova, nad jeho náboženským i světským rozměrem a posléze dochází k obecnému definování skandálu jako „porušení morálních norem“ (s. 12), byť připouští, že „samotné překročení norem pro vznik skandálu nestačí“ (s. 18). Tím autorka dochází k definování kritérií pro vznik skandálu a následnou typologizaci. Už tato komplexní analýza pojmu skandál dokládá pečlivou práci autorky s prameny a prokázání schopnosti analytického přístupu, který je charakteristický pro celý předložený text.

Následující kapitola pak zasazuje skandály do mediálního prostředí. Zde se již autorka přesouvá od obecného pojmu skandál ke konkrétnímu typu skandálů politických. Pro českého čtenáře, který zná politické skandály pouze z „praxe“ je zajímavý teoretický rozbor jednotlivých aspektů politických skandálů, včetně například často se objevující otázky hranice mezi soukromým vs. veřejným životem politiků nebo postavení politiků coby celebrit vs. obyčejných lidí. V neposlední řadě pak autorka analyzuje dopad politických skandálů na veřejnost a obšírně se věnuje medializaci politických skandálů.

To lze považovat za jakýsi můstek k empirické části práce. V ní se autorka zaměřila na čtyři vybrané politické kauzy z let 1997-2007. Výběr konkrétních kauz je vhodný nejen proto, že se vždy jednalo o významné události související s politickým vývojem, ale i proto, že v nich média sehrávala jednu z rozhodujících rolí – často pochopitelně k nelibosti některých aktérů kauz. Ve všech zmiňovaných případech byla některá média za svůj podíl na informování či odhalování podrobností kritizována, ať již za úmysly, které je k rozpracování dané kauzy vedly, nebo za použité metody, případně za zveřejňování neověřených nebo jednostranných informací. Mnohým médiím bylo vyčítáno, že překračují svoji roli „hlídacího psa demokracie“ a všechny případy otevřely otázku práce novinářů či novinářské etiky.

U každé z kauz se autorka nejprve věnuje jejímu představení, zasazení do „dobového“ politického prostředí a chronologickému vývoji. Následně se zabývá intenzitou zpravodajství a skandalizace kauzy ve vybraných tištěných médiích, přitom aplikuje teoretické poznatky z předcházejících kapitol. Každá kauza je velmi podrobně analyzována pomocí kvantitativní obsahové analýzy. Po obsahové stránce není textu co vytknout. Autorka prokázala dobrou orientaci nejen v mediálním prostředí, ale i v českých politických realitách. Jen jsem si kladl otázku, proč nebyly do analýzy zahrnuty Hospodářské noviny.

Autorka ke zpracování textu přistoupila interdisciplinárně. Samotné hlavní téma je průnikem mediálních studií a politologie, v teoretických pasážích (kapitoly 3 a 4) se pak autorka opírá i o filosofické či sociologické poznatky. Práce obsahuje všechny formální náležitosti odborného textu, jasně stanovuje výzkumné otázky, empirická část je uvozena detailním metodologickým úvodem. Text je srozumitelný, bez gramatických, stylistických a typografických chyb. Vhodným doplňkem práce jsou tabulky a grafy, a to jak ve vlastním textu tak v přílohách.

Práce tak po všech stránkách splňuje nároky kladené na rigorózní práce. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocením **výborně** (používají-li se známky), případně **prospěla** (používá-li se pouze stupnice prospěl/-a x neprospěl/-a).

PhDr. Petr Just
Metropolitní univerzita Praha

V Praze dne 18.10.2008